

משרד העבודה הרווחה
והשירותים החברתיים
חוסן חברתי לישראל

ענף תחבורה מגמה 415 תכנית לימודים

קציני בטיחות בתעבורה

הכשרת מבוגרים

ירושלים
תש"ף, פברואר 2020

מהדורה זו (2020):

ליווי והנחיה: מר גדי יעקב, מנהל תחום פדגוגיה, משרד העבודה.

גב' חני זוהר, מנהלת היחידה לפיתוח תכניות לימודים, משרד העבודה.

ריכוז הפרויקט, עיבוד ועריכה: גב' ענבר נוי אליאסי, מפתחת תכניות לימודים, משרד העבודה.

עיבוד, הגהה ועריכה: גב' חני זוהר, מנהלת היחידה לפיתוח תכניות לימודים, משרד העבודה.

כתיבה: מר מייק סובח, מנהל בתי"ס מקצועיים רשת מכללות עתיד, חיפה.

ייעוץ מקצועי: נצ"מ נועם בגיינסקי, ראש מחלקת התנועה במשרתת ישראל.

קראו והעירו: מר בועז אברהם, מנהל תחום בקרה, מדידה והערכה פדגוגית, משרד העבודה.

מר ג'קי לוי, יועץ בטיחות בתעבורה.

מר אייל הדר, קצין בטיחות בתעבורה, נציג איגוד קציני בטיחות בתעבורה.

מר גולני שאלתיאל, קצין בטיחות בתעבורה, נציג איגוד קציני בטיחות בתעבורה.

מר שמעון סודאי, קצין בטיחות בתעבורה, יו"ר איגוד קציני הבטיחות בתעבורה.

מר אריה שמואל, קצין בטיחות בתעבורה ראשי, תעשייה אווירית.

גב' מלכה אביטל, מנהלת תחום בחינות, משרד העבודה.

מר פריד אבו-תאיה, מפקח ארצי למקצועות התחבורה, משרד העבודה.

מר רוברט רבינוביץ', מפקח פדגוגי בענף התחבורה, משרד העבודה.

מר מחמוד חוג'יראת, מפקח מחוזי למקצועות התחבורה, משרד העבודה.

בקרת תוכן: מר אברהם ישעיהו, מנהל תחום קציני בטיחות, משרד התחבורה.

עריכה גרפית ועיצוב: גב' אלינור אביצור, רכזת לשכה בכירה, היחידה לפיתוח תכניות לימודים.

מהדורה קודמת (2012):

ליווי והנחייה: מר אברי פולצ'ק, מנהל היחידה לתכניות לימודים.

ניהול הפרויקט: גב' רחל בן-זקן, מרכזת בכירה פרויקטים פדגוגיים.

כתיבה: מר אבי ספקטור, יועץ ארגוני.

עריכה גרפית ועיצוב: גב' אלינור אביצור, רכזת לשכה בכירה, היחידה לתכניות לימודים.

תודות

תודתנו נתונה לכל מי שתרום מן הידע המקצועי ומן הניסיון והמומחיות שלו וסייע לגבש את התכנית הנוכחית.

כן נתונה התודה לכל אלה שכתבו, קראו, העירו וסייעו בהפקת המהדורות הקודמות.

נודה לכל המשתמשים בתכנית על הערות והארות שסייעו בידינו לעדכן בעתיד גם מהדורה זו.

תוכן עניינים

מבוא 4

1. הקדמה..... 4

2. רקע 4

3. מטרות תכנית הלימודים 5

3. אודות המקצוע 5

4. מקצועות הלימוד העיקריים..... 6

5. מבנה תכנית הלימודים 6

6. דרישות כניסה 6

7. בחינות גמר 7

8. תעודות 7

9. הסמכה 7

מסגרת תכנית הלימודים..... 8

רמות ידע נדרשות 9

הטקסונומיה של בלום 9

תכנית הלימודים 10

מקצועות תשתית..... 10

פרק 1. דיני תעבורה והטמעתם בארגון 10

פרק 2. חוק ותקנות שירותי הובלה 13

תורת המקצוע- ליבה..... 15

פרק 3. תפקידי קצין הבטיחות בתעבורה 15

פרק 4. הגורם האנושי בנהיגה 20

פרק 5. מערכות הבטיחות ברכב 22

פרק 6. תחבורה ותנועה..... 26

פרק 7. יחסי הגומלין בין קצין הבטיחות בתעבורה, למשטרה 27

פרק 8. אוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים 30

פרק 9. שמאות וביטוח רכב 32

מקצועות תומכים..... 36

פרק 10. כיבוי אש..... 36

פרק 11. ריענון בהגשת עזרה ראשונה 39

פרק 12. עבודה בגובה 41

פרק 13. איכות הסביבה וזיהום אויר 42

פרק 14. פרויקט גמר 43

כישורי עבודה..... 44

פרק 15. יישומי מחשב 44

פרק 16. שיטות להדרכת נהגים 47

פרק 17. חניכות..... 48

ביבליוגרפיה 51

נספחים..... 52

נספח א' - תקן סדנה 53

נספח ב' - פרופיל סגל הוראה/הדרכה..... 53

נספח ג' - גיליון מידע על סיכונים תעסוקתיים – המוסד לבטיחות ולגהות..... 54

נספח ד' - תכנון נסיעה 56

מבוא

1. הקדמה

מוגשת בזה תכנית לימודים למקצוע קציני בטיחות בתעבורה. תכנית זו היא גרסה מעודכנת לתכנית הלימודים שיצאה לאור בשנת 2012.

תכנית זו שונה במהותה מקודמותיה, בכך שתכניה הורחבו לכדי תכנית לימודים יסודית ומעמיקה המביאה לידי ביטוי נושאים בעלי חשיבות מכרעת לתפקידו, להכשרתו ולתפקודו של קצין הבטיחות בתעבורה. התכנית מעניקה ידע נרחב בהיבט המשפטי והחוקי (כגון: בקיאות בדיני תעבורה ובחוקים ותקנות שירותי הובלה), תרגול מעשי של התלמיד בשילוב אוגדן דיני תעבורה הרלוונטי ביותר, זאת לצד שימת דגש על ארגז הכלים המקצועי בתחומים עליהם הוא אחראי.

בתכנית ניתן דגש על הגורם האנושי בנהיגה – מהם המרכיבים המשפיעים על אופן הנהיגה, וכיצד ניתן לשלוט בהם על-מנת לטייב את התנהגות המשתמשים בדרך (הנהג, הולכי הרגל, רוכבי האופניים, ועוד) ולהימנע מתאונה. הפרק "יחסי הגומלין עם המשטרה", (במקום "פעילות מול המשטרה") מפרט, עקב בצד אגודל, כיצד ניגשים לזירת תאונה, סמכויות קצין הבטיחות, עריכת תחקיר, ניהול סיכונים ושיתופי פעולה בנושאים שונים (דוחות, מטען חריג ועוד). הפרק: "עבודת קצין הבטיחות" מפרט, בין היתר, מודלים המשמשים לתחקיר תאונות דרכים ולניהול סיכונים בארגון.

נושא כישורי העבודה הורחב וכעת ללומד יוענקו שעות עיוניות ומעשיות לרכישת ארגז כלים להדרכת הנהגים, כזה ההולם את שגרת יומו המקצועית.

ושינוי מהותי נוסף שנעשה הוא נושא הבחינות – למעט מקצועות תומכים, על כל היתר תיערכנה בחינות חיצוניות.

2. רקע

מתחילת שנת 2019 נהרגו 341 בני אדם בתאונות דרכים, כך עולה מנתוני הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים - מדובר בעלייה של 19% לעומת שנת 2018 - נרשמה גם עלייה במספר התאונות הקטלניות שאירעו בשנת 2019, לעומת 2018: 309 לעומת 280.

כחלק מהמאבק בתאונות הדרכים מחויבים כל מפעל, חברת הובלה והסעות וכיו"ב, (ממספר רכבים מסוים המפורט בחוק), להכשיר קצין בטיחות בתעבורה.

תפקיד קצין הבטיחות בתעבורה הוגדר בחוק, בחלק י' של תקנה 585 לתקנות התעבורה. הסמכתו, הדרכתו והפיקוח עליו, הינם באחריות משרד התחבורה.

המשימות המוטלות על כתפיו של הקצין מחייבות לימוד מדוקדק ויסודי של החוקים והתקנות הרלוונטיים לעבודתו, הדרכה והכשרה הולמת, כולל שלבים מעשיים, של תחומים כגון: מערכות הבטיחות ברכב, כיבוי אש, יישומי מחשב ושיטות להדרכה, כל זאת ועוד, על מנת שנוציא מתחת ידינו קצין המחויב לעבודתו התובענית, ורואה בה שליחות ממדרגה ראשונה.

3. מטרות תכנית הלימודים

- א. התלמיד יבין את חשיבות עבודתו, מיקומו בהירארכיה הארגונית, גבולות הגזרה שלו וסמכויותיו כלפי פנים הארגון ומחוצה לו - המנכ"ל/בעל החברה, הנהגים, לצד בוחני תנועה, קציני משטרה, ארגונים וחברות אחרות, שמאי ביטוח וכו'.
- ב. להכשיר קצין בטיחות בתעבורה שיהיה בקי בדיני התעבורה, בחוקים ובתקנות שירותי הובלה הרלוונטיים לתפקידו.
- ג. להגדיר ללומד מחויבויותיו בכל הנוגע למערכות הבטיחות ברכב ולתפקודם התקין של הרכבים המצויים תחת אחריותו, וכן דרכים ליעץ להנהלת הארגון בתחום הבטיחות בתעבורה.
- ד. להסביר ללומד חשיבות הדרכת וניהול הנהגים והרכבים בארגון, המוטלת על כתפיו.
- ה. לתאר ולהסביר ללומד את המשימות הנובעות מהיותו איש הקשר לגורמים חיצוניים, דוגמת המשטרה וחברות הביטוח, בתחום הבטיחות בתעבורה.
- ו. להסביר ללומד כיצד להתמקד בניהול סיכוני התחבורה בארגון, בהטמעת נהלים והקניית ידע שימושי בפקודת התעבורה.
- ז. להכשיר קצין שינהל את צי הרכב של החברה/הארגון, בשילוב טכנולוגיות מתקדמות.
- ח. לפתח מכלול האחריות של הלומד גם לתחום הובלת חומרים מסוכנים.
- ט. לפתח הידע של הקצין בכל הקשור לתחקיר תאונות דרכים, שהינו חלק מיחסי הגומלין שלו עם המשטרה.
- י. להכשיר לומד עצמאי.
- יא. להדגים עבודת הקצין בשגרה ולהרחיב את היריעה בהכשרה המעשית, באמצעות סיורים לימודיים במוסכים ובמכוני רישוי.

3. אודות המקצוע

מקצוע קצין בטיחות בתעבורה משלב בתוכו מרכיבים ניהוליים, הבנה מעמיקה של הקשר בין תחום הבטיחות למרכיב האנושי, לצד הכרות מעמיקה עם חוקי ותקנות התעבורה, יכולת הדרכה והטמעה של התנהגות נכונה בכביש ובמרחביו, ידע ויכולת לנהל את צי הרכב ואת הנהגים המועסקים בארגון מבחינה בטיחותית, וכמובן כישורים בניהול סיכונים, באופן מושכל וממוקד.

***הערה** - ההכשרה מיועדת לנשים ולגברים כאחד.

4. מקצועות הלימוד העיקריים

- א. דיני תעבורה, חוק ותקנות שירותי הובלה – המהווים תשתית חוקית לעבודת קצין הבטיחות בארגון.
- ב. תפקידי קצין הבטיחות בתעבורה – במסגרתו יילמדו: מתודת ניהול סיכונים, מודלים לחקירת תאונות דרכים, וכן משקלם של: הגורם האנושי, מערכות הבטיחות של הרכב ומצב הסביבה (כבישים, רמזורים, תמרורים, בורות וכו'), בהתרחשות תאונות דרכים.
- ג. יחסי הגומלין בין קצין הבטיחות בתעבורה, למשטרה.
- ד. מערכות הבטיחות ברכב: תקינות והפעלה.
- ה. ניהול בטיחותי של צי הרכבים, ארגון שטחי התנועה בארגון ושילוב אמצעים טכנולוגיים מתקדמים לשיפור הבטיחות בדרכים.
- ו. תחבורה ותנועה: הסעת נוסעים וילדים, חילוץ וגרירה, טעינה ופריקה, הובלת חומרים מסוכנים, נהיגה מתקדמת ויציבות הרכב.
- ז. אמצעים ושיטות דידקטיות להוראה.

5. מבנה תכנית הלימודים

תכנית הלימודים מורכבת מארבע קטגוריות לימוד:

- א. מקצועות תשתית- קטגוריה זאת כוללת מקצועות כלליים המתאימים ליותר ממקצוע אחד ומקנים ידע בסיסי הכרחי עוד טרם הבנת המטלות של בעל התפקיד, למשל- חוקים ותקנות. תכנית הלימודים כוללת בהתאם לכך את הנושאים: דיני תעבורה והטמעתם בארגון, וכן - חוק ותקנות שירותי הובלה.
- ב. מקצועות ליבה- קטגוריה זאת כוללת נושאים שבהם נלמד עולם התוכן והידע ההכרחי הנדרש במקצוע הספציפי בתפקיד היומיומי. לכן ההכשרה כוללת הקניית ידע בנושאים המהווים את ליבת התפקיד, כגון: תפקידי קצין הבטיחות בתעבורה, הגורם האנושי בנהיגה, ניהול סיכונים, איסוף מידע על תאונות וניהולו במסגרת הארגון, תחקור ושחזור תאונות דרכים, יחסי הגומלין עם המשטרה, תחבורה ותנועה, הנדסת תנועה, שמאות וביטוח רכב, אוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים ומערכות בטיחות המותקנות ברכב.
- ג. מקצועות תומכים- קטגוריה זאת כוללת נושאים נלווים המוסיפים ידע או מיומנויות למקצוע. בהם נכללים: כיבוי אש, ריענון בהגשת עזרה ראשונה, עבודה בגובה, איכות הסביבה וזיהום אוויר, ופרויקט גמר.
- ד. כישורי עבודה- קטגוריה זאת כוללת מיומנויות כלליות שיעזרו לבעל המקצוע במציאת/קבלת עבודה ובעת עבודתו בפועל. יישומי מחשב בתוכנות המיועדות לניהול ציי רכב, שיטות ואמצעים להוראה, הכרות עם סביבת העבודה במכון רישוי, חניכות.

6. דרישות כניסה

הפנייה תקפה מטעם משרד התחבורה, כפי שמופיעה באתר המשרד.

מצ"ב קישור לאתר משרד התחבורה -

https://www.gov.il/he/departments/ministry_of_transport_and_road_safety

7. בחינות גמר

בחינות גמר חיצוניות:

1. בחינה עיונית: דיני תעבורה, חוק ותקנות שירותי הובלה, סעיפים 1,2, ציון עובר- 70.
2. בחינה עיונית: תורת המקצוע – קציני בטיחות בתעבורה, סעיפים 9-3, ציון עובר- 70.
3. פרויקט גמר: קציני בטיחות בתעבורה, סעיף 14, ציון עובר- 70.

בחינות גמר פנימיות:

1. בכל שאר המקצועות הנלמדים יינתן ציון מספרי, למעט במקצועות: "כיבוי אש", "ריענון בהגשת עזרה ראשונה" ו"עבודה בגובה", בהם יוענק ציון: עבר/לא עבר. ציון עבר הינו תנאי חובה לקבלת תעודת הגמר.

- **הערה:** ציוני המעבר לכל אחד מנושאי הלימוד יהיו בהתאם לקביעת הרשות המוסמכת ופורסמו ע"י המפקח הארצי למקצועות התחבורה.

8. תעודות

תעודת גמר: קצין בטיחות בתעבורה.

9. הסמכה

באחריות גף קציני בטיחות במשרד התחבורה והבטיחות בדרכים.

מסגרת תכנית הלימודים

הערות	שעות לימוד			פירוט מקצועות/נושאים	
	סה"כ	מעשי	עיוני		
	(68)	(4)	(64)	מקצועות תשתית	
	52	4	48	1. דיני תעבורה והטמעתם בארגון	
	16	--	16	2. חוק ותקנות שרותי הובלה	
	(324)	(46)	(278)	תורת המקצוע- ליבה	
1 כולל הסעת נוסעים וילדים	110	20	90	3. תפקידי קצין הבטיחות בתעבורה	
	40	4	36	4. הגורם האנושי בנהיגה	
	74	22	52	5. מערכות בטיחות ברכב - תקינות והפעלה	
	64	--	64	6. תחבורה ותנועה ¹	
	4	--	4	7. יחסי הגומלין בין קצין הבטיחות בתעבורה למשטרה	
	6	--	6	8. אוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים	
	26	--	26	9. שמאות וביטוח רכב	
		(24)	(1)	(23)	מקצועות תומכים
	2 תרגול מעשי- חובה 3 יינתן ציון עבר/לא עבר. ציון עבר הינו תנאי חובה לקבלת תעודת הגמר.	4	1	3	10. כיבוי אש ^{2,3}
	4	--	4	11. ריענון בהגשת עזרה ראשונה ³	
	4	--	4	12. עבודה בגובה ³	
	4	--	4	13. איכות הסביבה וזיהום אויר	
	8	--	8	14. פרויקט גמר	
	(116)	(104)	(12)	כישורי עבודה	
4 סיורים למכוני רישוי	36	36	--	15. יישומי מחשב	
	24	12	12	16. שיטות להדרכת נהגים	
	16	16	--	17. מכון רישוי ⁴	
	40	40	--	18. חניכות	
	532	155	377	סה"כ שעות	

רמות ידע נדרשות

בתוכנית הלימודים המפורטת, המובאת בהמשך, מוגדרת בהישגים הנדרשים רמת הידע הנדרשת לכל אחד מהנושאים, על פי הטקסונומיה של בלום.

עמודה זו תסייע למורה להגדיר את עומק העיסוק בנושא ולהתאים את רמת הידע הנדרשת למספר השעות המוקצב לנושא זה.

כמו כן תסייע עמודה זו לכותבי הבחינות להבין את רמות הידע הנדרשות, לצד רמות הקושי של השאלות אותן הם מחברים.

הטקסונומיה של בלום

קריטריונים	הגדרה	מונחים התנהגותיים
ידע	כל מטרת הוראה שלשם השגתה דרושה זכירה בלבד.	מגדיר, מתאר, מזהה, נותן כותרת, ממיין, מכנה בשם, מציין, בוחר, מצמיד, ניזכר.
הבנה	תהליך מחשבתי, שבו נקלט מסר לימודי והלומד עורך בו שינוי במחשבתו לצורה אחרת.	הופך, מגן, מבחין, מעריך, מסביר, מכליל, מרחיב, נותן דוגמאות, מבאר ביאור חופשי, מסיק, מנבא, משכתב, מסכם, מתרגם, משנה, משלים, חוזה.
יישום	היכולת ליישם כללים, עקרונות מידע, הנחות, תיאוריות או הפשטות אחרות למצבים חדשים וממשיים.	משנה, מחשב, מדגים, מגלה, תופס, משפר, מפעיל, מנבא, מבין, מייצר, מתייחס ל..., בוחר, מפריד, מחלק לסעיפים, מפתח, מכליל, מייחס.
אנליזה	לימוד מעמיק של תוכן לימודי לשם תפיסת המבנה של התוכן הנלמד, צורת ארגונו הצורנית והלוגית, וכן לשם גילוי היסודות, הרעיונות, ההשקפות והשיטות שעליהן מבוסס תוכן זה.	מחלק לסעיפים, מתאר גרפית, ממיין, מבחין, מזהה, מדגים, מסיק, מדגיש, מקשר, בוחר, מפריד, ממיין לקטגוריות, מעמת, משווה.
סינתזה	יצירת יצירה שלמה חדשה ע"י צירופים של רעיונות ממקורות שונים, באופן שיוצרו מבנים ודפוסים העומדים ביסודה של היצירה החדשה.	יוצר קטגוריות, מחבר ומצרף, יוצר, מכין, מתכנן, משפר, מארגן, מסדר מחדש, בונה מחדש, משחזר, משכתב, מסכם, מציג, מספר, מרכיב, מפתח.
הערכה	שיפוט הערכים שבאידיאות תוך שימוש בקריטריונים ובסטנדרטים של אומדנים שיקבעו את מידת הדיוק, התכליתיות והשימושיות של הפרטים.	מעריך, משווה, מסיק, מבקר, מבדיל, משייך, מסכם, תומך, שופט, טוען, מעמת, קובע תקן.

תכנית הלימודים

מקצועות תשתית

הישגים נדרשים:	מטלה/נושא:
<p>הלומד:</p> <p>1. יסביר את דיני התעבורה ונספחיהם, ואת התקנות הרלוונטיות לתפקידו.</p> <p>2. ידגים התמצאות באוגדן דיני התעבורה.</p> <p>3. יסביר את סדרי הבטיחות בהפעלת כלי רכב במפעלים.</p> <p>4. יסביר מהם תחומי הסמכות של המעביד, קצין הבטיחות בתעבורה ובעל הרכב.</p>	<p>פרק 1. דיני תעבורה והטמעתם בארגון</p> <p>סה"כ שעות: 52</p>

הערות	שעות לימוד		פירוט מקצועות/נושאים	מס'
	מעשי	עיוני		
<p>אוגדן דיני תעבורה לחניך חובה - מיועד לתרגול מתקנה 176 עד תקנה 196 עדכונים אחרונים לתקנות התעבורה</p> <p>- סעיפים: 1-5, סעיף 10 לפקודת התעבורה</p> <p>- סעיפים: 10,12,12 ב'</p>	--	8	<p>מבוא לחוק ומשפט תעבורה</p> <p>1.1 מבנה מערכת המשפט: בתי המשפט בערכאות- שלום, מחוזי ועליון.</p> <p>1.2 חקיקה ראשית : סמכות רשות רישוי, שוטר, בית משפט</p> <p>1.3 חקיקה משנית: תקנות התעבורה, נהלים של אגף התחבורה/רישוי ורכב, נספחים</p> <p>1.4 רישיון רכב, רישיון נהיגה והיתרים לסוגיהם</p> <p>1.5 סיווג עבירות - חטא, עוון ופשע</p>	
<p>קישור פקודת התעבורה</p> <p>פרק שישי שבו נכללים גם הסעיפים הבאים:</p> <p>סעיף 51</p> <p>סעיף 52</p> <p>סעיף 52א'</p> <p>סעיף 53</p> <p>סעיף 56</p> <p>סעיף 57א'</p>	--	4	<p>2. פקודת התעבורה (נוסח חדש)</p> <p>2.1 פסילת רישיון ואיסור שימוש ברכב</p> <p>2.1.1 פסילה מטעמי כושר</p> <p>2.1.2 התליית רישיון מטעמי בטיחות</p> <p>2.1.3 מבחן חוזר</p> <p>2.1.4 התניית תנאים מטעמי כושר נהיגה לקוי</p> <p>2.1.5 הסמכות לפסול נהגים מסוכנים</p> <p>2.1.6 איסור מנהלי על שימוש ברכב</p>	

הערות	שעות לימוד		פירוט מקצועות/נושאים	מס'
	מעשי	עיוני		
פרק שביעי שבו נכללים גם הסעיפים הבאים: סעיף 64			עבירות ועונשין	2.2
סעיף 64א'			גרימת מוות בנהיגה רשלנית	2.2.1
סעיף 64ב'			הפקרה אחרי פגיעה	2.2.2
סעיף 65א'			בדיקת שכרות	2.2.3
סעיף 65ד'			מתקן מגביל מהירות	2.2.4
סעיף 66			רכב של תאגיד - מערכת דיווח ומעקב	2.2.5
סעיף 67			קבלת רישיון בהעלמת פסילה	2.2.6
סעיף 69ג'			נהיגה בזמן פסילה או בניגוד לתנאים סייג לתשלום קנס שהוטל על הזולת	2.2.7 2.2.8
			חוק העונשין	2.2.9
עפ"י תקנה 306 עד תקנה 383	--	12	מבנה הרכב	3
			מצב הרכב והפיקוח על תקינתו	3.1
תקנה 273			מנוע מערכות הדלק והפליטה	3.2
			מערכת ההילוכים	3.3
			מערכת ההיגוי, הגלגלים והקפיצים	3.4
			בלמים	3.5
			מערכת האורות	3.6
			המרכב	3.7
			מתקנים נוספים ואביזרים	3.8
			ציוד מיוחד	3.9
			מתקנים וציוד ברכב מחובר וברכב מורכב	3.10
			שינויים במבנה הרכב	3.11
			סימון רכב למטרת בטיחות	3.12
מתקנה 79 עד תקנה 84 א' ב'	--	4	הסעת נוסעים	4
מתקנה 85 עד תקנה 89	--	4	הובלת מטען	5
חלק א'- כללי	--	12	תקנות התעבורה הכללית	6
פרק ראשון			פרשנות	6.1
פרק שני- תקנה 2 עד תקנה 15ג'			הוראות כלליות	6.2
חלק ב'- תקנה 16 עד תקנה 20			הדרך והתנועה בה	6.3
מתקנה 21 עד תקנה 76			התנהגות בדרך	6.4

הערות	שעות לימוד		פירוט מקצועות/נושאים	מס'
	מעשי	עיוני		
תקנה 90			גרירה	.6.5
מתקנה 93 עד תקנה 95			רכב בטחון	.6.6
מתקנה 96 עד תקנה 107			אורות	.6.7
מתקנה 108 עד תקנה 143			הולכי רגל, אופנועים, ובעלי חיים	.6.8
מתקנה 144 עד תקנה 146א			תאונות	.6.9
מתקנה 147 עד תקנה 169			הוראות שונות	.6.10
תקנה 169, סעיפים א' עד ט'			בדיקת שיכרות	.6.11
תרגול אישי באמצעות האוגדנים של החניכים. עדכונים אחרונים שנתקבלו.	4	--	תרגול שימוש באוגדן	.7
			חיפוש סעיפי הפקודה	.7.1
			התוספות לפקודת התעבורה	.7.2
	--	4	לוח התמרוקים: פרשנות, שינויים, חידושים	.8
	4	48	סה"כ שעות	

הישגים נדרשים:	מטלה/ נושא:
הלומד: 1. יציג דרישות החוק והתקנות לשירותי הובלה. 2. ימנה את סעיפי החוק והתקנות הרלוונטים למילוי תפקידו.	פרק 2. חוק ותקנות שירותי הובלה סה"כ שעות: 16

הערות	שעות לימוד		פירוט מקצועות/ נושאים	מס'
	מעשי	עיוני		
קישור ללשון החוק, התקנות והסעיפים השונים מהם הוא מורכב - https://www.osh.org.il/uploadfiles/b072_shinua_26_1.pdf https://www.osh.org.il/uploadfiles/b072_shinua_26_2.pdf https://www.osh.org.il/uploadfiles/b072_shinua_26_3.pdf	--	8	מטרת החוק וחובת החזקת רישיון מוביל	.1
סעיף 1, 2 לחוק שירותי הובלה			הגדרות ופרשנות עפ"י סעיף 2	.1.1
			הגדרת בעל הרכב לפי פקודת התעבורה	.1.2
סעיף 6 לחוק שירותי הובלה			איסור העברת רישיון מוביל 3	.1.3
סעיף 7 לחוק שירותי הובלה			תוקף ותנאים למתן רישיון המוביל	.1.4
סעיף 11 לחוק שירותי הובלה			סייגים או סירוב למתן רישיון המוביל	.1.5
סעיף 10 לחוק שירותי הובלה			תנאים לביטול רישיון המוביל ומשמעותם	.2
סעיף 14 לחוק שירותי הובלה			חובת שטר מטען והודעת מזמין ההובלה	.2.1
סעיף 18 לחוק שירותי הובלה			עבירות ועונשים	.2.2
			אחריות מנהלים	.2.3
סעיף 19 לחוק שירותי הובלה			אחריות לעבירות תעבורה	.2.4
סעיף 20 לחוק שירותי הובלה			אחריות מוסר המטען	.2.5

סעיף 21 לחוק שירותי הובלה			הפסקת שירות	2.6
סעיף 30 לחוק שירותי הובלה	--	8	תקנות שירותי הובלה	3
			הסמכות להתקין את התקנות	3.1
			הגדרות ופרשנות עפ"י סעיף 1	3.2
סעיף 2 לתקנות שירותי הובלה			תנאים לקבלת רישיון מוביל למי שמפעיל עד ומעל 5 כלי רכב מסחריים	3.3
סעיפים 15,16 לחוק שירותי הובלה			העסקה/פיקוח חיצוני של קצין בטיחות	3.4
סעיפים 2,3 לתקנות השירות			פרטים נדרשים לצורך הגשת בקשה לרישיון מוביל	3.5
סעיף 4 לתקנות שירותי הובלה			סוגי רישיונות מוביל	3.6
סעיף 20 לתקנות שירותי הובלה			הבדלים בין שטר מטען לתעודת מטען	3.7
סעיף 13א לחוק שירותי מטען			נוסח שטר המטען ותעודת המטען עפ"י התוספת החמישית, פרטי חובה, הצהרת מוסר המטען	3.8
סעיף 24 לתקנות שירותי הובלה			תנאים להסמכת אחראי על הניהול המקצועי ("מנהל מקצועי")	3.9
	--	16	סה"כ שעות	

תורת המקצוע - ליבה

הישגים נדרשים:	מטלה/נושא:
<p>הלומד:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. יסביר את תפקידיו של קצין הבטיחות בתעבורה, עפ"י תקנות התעבורה. 2. יתאר את יחסי הגומלין והממשקים של קצין הבטיחות, בתוך הארגון ומחוצה לו. 3. יגדיר את שלושת המודלים הקיימים בתחום תחקיר תאונות דרכים. 4. יסביר מהי מתודת ניהול סיכונים. 	<p>פרק 3. תפקידי קצין הבטיחות בתעבורה</p> <p>סה"כ שעות: 110</p>

הערות	שעות לימוד		פירוט מקצועות/נושאים	מס'
	מעשי	עיוני		
הקניית ידע נרחב, ספציפי ומעמיק למילוי תפקידו לפי האוגדן לתעבורה - אישי לכל חניך קישור לתקנות התעבורה	--	2	מבוא לתפקיד	1.
תקנה 579	--	2	הבסיס החוקי	2.
תקנה 580	--	4	התנאים להעסקת קצין בטיחות	3.
תקנה 581				
			מתן הודעה	3.1.
תקנה 582	--	4	תנאים לקבלת כתב הסמכה	4.
תקנה 583				
תקנה 584 א', ב'				
תקנה 585 - 21 תפקידים	--	8	תפקידי קצין הבטיחות	5.
תקנה 585 א				
תקנה 585 ב				
* סדנא ותרגול ראיונות עיוני/ מעשי עם פרופילים שונים של מועמדים (סימולציות)	4	14	תחקיר תאונות דרכים	6.
			הצגת שלושת המודלים	6.1.
ארגז הכלים הנתון לקצב"ת לתחקיר תאונה - כולל תרגול קישור למודל המתאר שיטה ללמידה ארגונית מאירועים חריגים, לפי המודל https://www.health.gov.il/PublicationsFiles/DEBRIEFING.pdf			מודל "חמשת ה-M"	6.1.1.
באופן תאורטי בלבד - קישור למצגת אודות המודל המכונה גם "הגבינה השוויצרית"			מודל "הגבינה הצהובה"/"הגבינה"	6.1.2.

הערות	שעות לימוד		פירוט מקצועות/נושאים	מס'
	מעשי	עיוני		
<p>https://theiaa.org.il/wp-content/uploads/2018/04/%D7%90%D7%9E%D7%99%D7%A8-%D7%A4%D7%A8%D7%99.pdf</p> <p>יוצג באופן תאורטי בלבד</p>			השוויצרית"	
			מודל "אפקט הדומינו"	.6.1.3
			הכרת גורמי הכשל בכל אחד מהתחומים הבאים -	.6.2
<p>הגורמים הקשורים לכשירות הטכנית של הרכב -</p> <p>https://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-3336734,00.html</p> <p>קישור לתאונת הפנויים פנויות 1999 - ז'אק יולזרי - מצבו המכני של האוטובוס.</p>			Machine כלי הרכב	.6.2.1
<p>מעורבותו של הגורם האנושי -</p> <p>https://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-3336734,00.html</p> <p>https://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-4905942,00.html</p> <p>⁶ קישור לתאונת הפנויים פנויות 1999 - ז'אק יולזרי - כשירות נהג האוטובוס</p> <p>⁷ קישור להתהפכויות האוטובוסים הקטלניות ביותר - כשירות הנהג/ת</p> <p>https://www.haaretz.co.il/news/law/1.1367606</p>			- Man האדם/הגורם האנושי	.6.2.2
			- Mission המשימה	.6.2.3
<p>שילוח המשימה - הסבר אודות המשימה שאליה נשלח הנהג המעטפת של הדרג הניהולי בארגון</p>			- Management הניהול	.6.2.4
<p>הנסיבות הקשורות לסביבה - תשתיות הכביש, תמרורים, הולכי רגל ומשתמשי הכביש וכן ומזג האוויר קישור להתהפכויות האוטובוסים הקטלניות ביותר - מצב הדרך והכביש, וכן מזג האוויר</p> <p>https://www.haaretz.co.il/news/law/1.1367606</p> <p>https://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-4905942,00.html</p>			- Medium הסביבה	.6.2.5
<p>בכדי להעביר להנהלת הארגון דוח מסכם אודות התאונה.</p>			ניהול התחקיר והפקת לקחים	.6.3
	8	14	ניהול סיכונים	.7
			הגדרות	.7.1

הערות	שעות לימוד		פירוט מקצועות/נושאים	מס'
	מעשי	עיוני		
תקן ישראלי 9301 (ייחודי לישראל)			מתודת ניהול סיכונים	7.2
			תקן לניהול איכותי ובטיחותי של מערך התחבורה	7.2.1
			זיהוי גורמי סיכון	7.3
			במפעל/ שטח תפעולי	7.3.1
			בדרך	7.3.2
			מצב הרכב	7.3.3
			מצב הנהג	7.3.4
			הובלת מטענים	7.3.5
			הסעת נוסעים	7.3.6
			ניתוח סיכונים	7.4
			אומדן הסיכון	7.4.1
			סבירות התרחיש להתרחש	7.4.2
			השלכות/חומרת האירוע במידה ויתרחש	7.4.3
			הערכת סיכונים	7.5
			השוואת ניתוח סיכון שזוהה כנגד סקאלת קריטריונים לסיכון שנקבעה מראש	7.5.1
			הסיכוי לשיבוש	7.5.2
			השלכות/תוצאה בהשוואה לסקאלה שהוגדרה מראש	7.5.3
			אפשרות/סבירות לזיהוי מוקדם בקרת סיכונים	7.5.4
				7.5.5

הערות	שעות לימוד		פירוט מקצועות/נושאים	מס'
	מעשי	עיוני		
			פעולות למניעת סיכונים	7.5.6
			המאזן בין ההשקעה בהורדת הערכת הסיכון אל מול המשאבים המושקעים בכך	7.5.7
			בדיקה לגבי היווצרות סיכונים חדשים בעקבות השינוי לקבלת הסיכון	7.5.8
הכנת טבלת מעקב וניטור הסיכונים, כמודל לתוצרי עבודת קצין הבטיחות בתעבורה.			מעקב וניטור סיכונים	7.6
			בדיקת יעילות (אפקטיביות) ורלוונטיות	7.6.1
			הבקורות שהוטמעו בחינה זיהוי סיכונים חדשים בעקבות השינויים	7.6.2
ניהול המידע הקיים אודות תאונות הדרכים	4	12	טיק תאונות	8
1. סדנה להענקת ארגז כלים לבניית דוחות סטטיסטיים ולניתוחם, כולל סימולציות של מקרי בוחן ותחקירים, ניתן להיעזר בדוחות הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים (הרלב"ד), לדוגמא: נשר.			טפסים לרישום ודיווח על תאונות	8.1
2. פרונטלי ותרגול מעשי – הקניית יכולת לבנות דוחות סטטיסטיים תקופתיים לניטור ומעקב אחרי תאונות, דוחות משטרה, תקנה 6 ועוד.			ריכוז תאונות לפי שם נהג	8.2
			הפקת לקחי התאונות למטרות הדרכה והסברה	8.3
4 שעות מעשיות המיועדות לבניית תרחיש, ע"י הלומד, המתאר תהליך סדור ומלא של ניהול סיכונים ביחידה וכן - חלוקה לכלי תחבורה.	4	12	ניתוח אירוע ושיחזור תאונות דרכים ע"י קצין הבטיחות בתעבורה	9
			לימוד ותרגול ניתוח אירועי בטיחות	9.1
תקנה 15ב' תקנה 15ג'	--	1	תנאים למתן תעודה או לחידושה	10

הערות	שעות לימוד		פירוט מקצועות/נושאים	מס'
	מעשי	עיוני		
מתקנה 21 עד תקנה 27			התנהגות בדרך	.11
עפ"י תקנה 95 סעיפים א'-ז' תועבר גם מצגת	--	3	רכב תפעולי והמפקח על הרכב התפעולי	.12
תקנה 168	--	4	שעות נהיגה	.13
תקנה 273 סעיפים א-ד עד תקנה 276 א	--	2	תנאים למבחן שנתי לכל סוגי כלי הרכב	.14
	--	2	טכוגרף	.15
	--	4	הכרת תחום פעילות מול ניידות הבטיחות	.16
	--	1	מבנה משרד התחבורה	.17
	--	1	פעילות מול אגף הרישוי/הרכב/ המפקח על התעבורה	.18
	20	90	סה"כ שעות	

הישגים נדרשים:	מטלה/נושא:
<p style="text-align: center;">הלומד:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. יתאר מהי התנהגות רצויה של הנהג הנוסע בכביש כלפי כל מי שעימם יש לו יחסי-גומלין. 2. ידגים שליטה בכעסים במצבים עימם הוא מתמודד במהלך הנסיעה, באמצעות משחקי תפקידים (סימולציות). 3. ימנה מצבי סיכון בהם עשויה להתרחש תאונה. 4. יסביר כיצד ניהול סגנון חיי הנהג משפיע על ההיתכנות לתאונה/ההימנעות ממנה. 	<p style="text-align: center;">פרק 4. הגורם האנושי בנהיגה</p> <p style="text-align: right;">סה"כ שעות: 40</p>

הערות	שעות לימוד		פירוט מקצועות/נושאים	מס'
	מעשי	עיוני		
<p>https://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-4077669,00.html קישור לאחריות הנהג להתרחשות תאונות</p> <p>https://www.hrus.co.il/%D7%A0%D7%95%D7%A%D7%9E%D7%A0%D7%94%D7%99%D7%92%D7%94%D7%A8%D7%95%D7%91%D7%AA%D7%90%D7%95%D7%A0%D7%95%D7%AA-%D7%A0%D7%92%D7%A8%D7%9E%D7%95%D7%91%D7%92%D7%9C/ קישור - C- קישור להרצאה בנוגע להנאה מהנהיגה</p>	--	10	משקל הגורם האנושי, בהתרחשות תאונות דרכים	1.
כגון: המשפחה	--	2	ניהול סגנון החיים של הנהג, משאבים ומעגלי תמיכה	2.
	--	2	פיתוח אסטרטגיות/שיטות לניהול נכון של הרגלי תזונה	3.
	--	2	השפעת אלכוהול וסמים על הנהיגה	4.

הערות	שעות לימוד		פירוט מקצועות/נושאים	מס'
	מעשי	עיוני		
	--	2	ניהול עצירה למנוחה	.5
יש ללמד את דו"ח וועדת שפר- הוועדה לבחינת הדרכים להפחתת מספר הנפגעים משימוש בסמארטפונים בנהיגה: https://www.gov.il/BlobFolder/reports/smartphones_2018/he/smartphones_2018.pdf וכן, מקרי בוחן בהם נגרמו תאונות דרכים, כתוצאה מהשימוש בסמארטפונים. מומלץ להדגים מקרה בוחן – תאונת דרכים	--	4	הסכנות בשימוש בטלפונים חכמים בעת נהיגה, ודרכי מניעה והתמודדות עימן	.6
	--	2	עייפות בנהיגה וחשיבות שעות שינה לרעננות במהלך הנהיגה	.7
	--	2	קשב והיסח דעת בנהיגה	.8
	--	2	הדרך לאמץ שינויים נדרשים בסגנון החיים	.9
תרגול בכיתה - סימולציות ומשחקי תפקידים של השפעת מבנה האישיות על הנהיגה	4	4	קונפליקטים ואופן ההתמודדות עימם	.10
			איתור קונפליקטים אישיים	.10.1
			קונפליקטים בין אישיים	.10.2
			קונפליקטים במערכות שונות	.10.3
			התמודדות עם קונפליקטים	.10.4
			לחץ ומתח - איתור והתמודדות	.10.5
	--	4	תקשורת בין אישית	.11
			הקשבה ככלי ניהול (תכונה או התנהגות?)	.11.1
			הקשבה כתנאי לתפקוד יעיל	.11.2
			אופן ריסון כעסים בקשר בין אישי עם האחר	.11.3
			חשיבות תדמיתו האישית של הנהג בקשריו עם הסביבה	.11.4
	4	36	סה"כ שעות	

הישגים נדרשים:	מטלה/נושא:
<p>הלומד:</p> <p>1. יזהה את מערכות הבטיחות לסוגיהן (פאסיבית ואקטיבית) ומערכות ההנעה המצויות ברכב.</p> <p>2. יבחין בהבדלים בין מערכות בלמים הידראוליות ופניאומטיות.</p> <p>3. יזהה ויציין תקלות במערכות הבטיחות- בלמים, חשמל, צמיגים, ותקלות מכניות כלליות.</p> <p>4. יזהה את הצמיגים לסוגיהם, ויבהיר את חשיבות השמירה על צמיג תקין.</p>	<p>פרק 5. מערכות הבטיחות ברכב</p> <p>סה"כ שעות: 74</p>

הערות	שעות לימוד		פירוט מקצועות/נושאים	מס'
	מעשי	עיוני		
מוסמך מתח גבוה ברכב (HV). לפי נוהל משרד התחבורה לרכב היברידי רמה 1.	--	12	רכב היברידי רמה 1	1.
			זיהוי וסימון רכב היברידי /חשמלי, לצורך טיפול במוסך	1.1
			הוראות בטיחות לעבודה עם רכב היברידי / חשמלי	1.2
			בטיחות במערכות מתח גבוה-הגורם האנושי, אמצעי זהירות והגנה, וחוק החשמל לעבודה במתח גבוה	1.3
			מערכת החשמל – פריסת רכיבים במערכות רכבים מסוג היברידי וחשמלי	1.4
			שיטות רכב היברידי – טורי, מקבילי, משולב Split axle	1.5
			המרת מתח ישר וחילופין ברכב, ואמצעי הזהירות בהם על המשתמש לנקוט	1.6
			מצבר 12 וולט להנעה ומצבר מתח גבוה-עקרונות פעולה	1.7
			מנועים חשמליים לזרם ישר וחילופין Motor generator	1.8
			העברת התנועה לגלגלים באמצעות מנוע שריפה פנימית	1.9
			הכרת מערכות הרכב, מעגלי מתח גבוה ומתח נמוך	1.10
			שיטות היברידי HEV PHEV	1.11
			רכב חשמלי EV	1.12
			כלי עבודה מבודדים לבדיקת תקינות מערכות הרכב על פי תקן IEC60900	1.13
		שימוש במאגרי מידע של חברת ELECTUDE ואתר בינלאומי VDIK	1.14	
ביקור במוסך- הכרות עם המערכות המשפרות את הבטיחות בדרכים במהלך הנסיעה ברכב	6	8	מערכות בטיחות מתקדמות: פאסיביות ואקטיביות	2.
			כריות אוויר	2.1
			מערכות למניעת נעילת גלגלים – ABS	2.2

הערות	שעות לימוד		פירוט מקצועות/נושאים	מס'
	מעשי	עיוני		
מערכות המותקנות ברכב לאחר קנייתו, לדוגמא: מובילאי ואיוואקס	--	4	2.3 מערכות עזר לבלימה (BAS- Brake Assist System)	2.3
			2.4 בקרת יציבות אלקטרונית (Electronic Stability Control : ESP,VDC,DSC)	2.4
			2.5 מערכת בקרת משיכה (ASR,TCS-Traction Control System)	2.5
			2.6 התראה סטייה מנתיב	2.6
			2.7 בלימת חירום אוטומטית (AFB – Autonomous Emergence Braking)	2.7
			2.8 מערכת חלוקת עוצמת בלימה (EBD- Electronic Brake force Distribution)	2.8
			2.9 התראת שטח מת ותנועה חוצה חולפת	2.9
			2.10 חיישני לחץ אוויר בצמיגים	2.10
			2.11 התראת התנגשות	2.11
			3 השפעת כוח צד על מסלול תנועתו של האופן	3
			השפעת כוחות צד על השליטה ברכב - צמצום תופעה זו ע"י הנהג	--
3.2 השפעת רוח צד	3.2			
3.3 השפעת מיקום מרכז הכובד	3.3			
3.4 תכונות היגוי ניטרלי (יתרונות/חסרונות)	3.4			
3.5 תכונת על- היגוי (יתרונות/חסרונות)	3.5			
3.6 תכונת תת- היגוי (יתרונות/חסרונות)	3.6			
3.7 הגורמים להיווצרות תופעות היגוי נייטרלי, על-היגוי ותת היגוי	3.7			
3.8 האמצעים והדרכים לצמצום תופעות היגוי אלו	3.8			
3.9 הסבירות להתרחשות תופעות היגוי נייטרלי, על היגוי/ תת היגוי, במצבי ההחלקה השונים של הרכב, באופן חלקי או מלא	3.9			
4 צמיגים (אופנים, צמיגים ואבובים)	4			
4.1 זיהוי צמיגים	4.1			
4.1.1 הבדלים בין הצמיגים השונים	4.1.1			
4.1.2 משמעות ההבדלים בין צמיגים	4.1.2			
4.2 זיהוי צמיג לא תקין	4.2			
4.3 סיבות לפסילת צמיג	4.3			
4.3.1 צמיג יבש	4.3.1			
4.3.2 צמיג שחוק, מידת השחיקה הפוסלת את הצמיג	4.3.2			
4.3.3 גולה בולטת בדופן הצמיג	4.3.3			
4.3.4 שחיקה מוגברת בצידי הצמיג או במרכז הצמיג.	4.3.4			

הערות	שעות לימוד		פירוט מקצועות/נושאים	מס'
	מעשי	עיוני		
סרן קדמי אחורי התנסות מעשית, במוסך מורשה בלבד- א. בדיקת רכבים עפ"י התקנות. ב. אבחון תקלות בטיחותיות - הכרות טובה עם הדרכים לאבחון ומה הם המאפיינים לתקלות בעלות משמעות בטיחותיות, כולל השבתת רכב.	8	8	שנת ייצור הצמיג	.4.3.5
			חשיבות מילוי אויר או גז לפי הוראות יצרן הרכב	.4.4
			התופעה שנגרמת כתוצאה מחוסר אויר	.4.4.1
			התופעה שנגרמת כתוצאה מלחץ יתר בצמיג	.4.4.2
			אבחון ותיקון תקלות ברכב ודרכי הטיפול בהן	.5
			אבחון תקלות במערכות המנוע	.5.1
			מכניות	.5.1.1
			מערכת שמן	.5.1.2
			מערכת קירור מנוע	.5.1.3
			אבחון תקלות בתמסורת	.5.2
			אבחון תקלות במערכת הגה	.5.3
			אבחון תקלות חשמל (תאורה, טעינה, התנעה, מיזוג אוויר)	.5.4
			אבחון תקינות הצמיג ופסילתו	.5.5
			אבחון תקלות במערכת הבלמים (בלמי אוויר, בלמים הידראוליים)	.5.6
			סיור במוסך שמטפל במערכות בלימה פנאומטיות	4
בסה"כ 43 מכלולים, בגורר ובנגרר			הכרת מכלולי המערכת ותפקידם בגורר ובנגרר	.6.1
שלבי הבדיקה -סדר הבדיקה של מערכת בלמי אויר			סדר אבחון וזיהוי תקלות במערכת בלמי אויר ללא ציוד וכלים ספציפיים	.6.2
	--	4	מערכת בלמים הידראולית ומערכת הגברה פניאומטית	.7
			הכרת מכלולי המערכת ותפקידם	.7.1
			מבנה ואופן פעולה, הבדלים ומגבלות	.7.2
			אבחון תקלות נפוצות במערכת בלמים הידראולית ומוגברת פנאומטית	.7.3
השוואה בין שתי מערכות בלימה: הידראולית			התופעות המתרחשות בשעת בלימה ממושכת בירידה, הגורמות אובדן כוח בלימה בגלגלים	.7.4

הערות	שעות לימוד		פירוט מקצועות/נושאים	מס'
	מעשי	עיוני		
ופנאומטית				
מבנה, הבדלים, יתרונות וחסרונות	--	4	סייעני האטה ברכב כבד/ציבורי	.8
			מאטים הידראוליים	.8.1
			מאטים אלקטרו-מגנטיים	.8.2
			מאטי מנוע	.8.3
	22	52	סה"כ שעות	

הישגים נדרשים :	מטלה/ נושא:
הלומד:	פרק 6.
1. יתאר אופן הסעת נוסעים וילדים. 2. יגדיר מהם חומרים מסוכנים. 3. ידגים, עפ"י חוברת ההדרכה בהובלת מטענים, טעינה ופריקה בצורה נכונה. 4. יסביר מהם שלושת הגורמים לתאונות דרכים.	תחבורה ותנועה
	סה"כ שעות : 64

הערות	שעות לימוד		פירוט מקצועות/נושאים	מס'
	מעשי	עיוני		
	--	8	הסעת נוסעים וילדים	1.
תקנה 84	--	12	טעינה ופריקה	2.
*לפי חוברת הדרכה בהובלת מטענים				
https://www.gov.il/he/Departments/publications/reports/2019_sefer_derech				
מושגי יסוד	--	8	חומרים מסוכנים	3.
	--	8	נהיגה נכונה ויציבות הרכב	4.
			הכוחות הפועלים על הרכב - פעולת כוח המשיכה ועוצמתו	4.1.
	--	8	נהיגה בתנאים מכבידים - הפעלת הרכב בזמן תאורה (גשם, קרח, ושלג, ערפל וכו')	4.2.
	--	4	ריתום והתרת נגרר/נתמך	5.
	--	16	הנדסת תנועה	6.
			מבוא - הנדסת תנועה מה?	6.1.
			שלושת הגורמים לתאונות הדרכים	6.2.
			סיווג דרכים: עירוניות/לא עירוניות	6.3.
			מאפייני תנועה	6.4.
			צמתים	6.5.
			ניגודי תנועה בצומת והשפעתם על בטיחות התנועה	6.6.
			פתרונות בטיחות בצומת, מחלפים	6.7.
ניתוח מדגמי של תאונות דרכים בהן הדרך היוותה הגורם לתאונה			הדרך כגורם לתאונה	6.8.
			הכרות עם כבישי רוחב ואורך ומספורם	6.9.
			תמרורים, לוח התמרורים	6.10.
			הנחיות משרד התחבורה להצבת תמרורים	6.11.
			צמתים מרומזרים, מתי מציבים רמזור	6.12.
			סוגי רמזורים וסוגי גלאים	6.13.
			תכנית בסיסית של רמזור ואופן קריאת תכנית רמזור	6.14.
	--	64	סה"כ שעות	

הישגים נדרשים :	מטלה/נושא:
הלומד: 1. יגדיר תאונות דרכים לסוגיהן, כולל מעורבים, הגורמים לתאונה ונפגעים. 2. יציין תפקידיו של בוחן התנועה. 3. יסביר, תוך מתן דוגמאות, מהו מטען חורג, ומהם סוגי הליווי הנדרשים לפי תקנה 85. 4. יבהיר ההתנהלות המחוייבת עפ"י חוק, את הבוחן ואת קצין הבטיחות, בכל נוגע לדוחות תנועה.	פרק 7. יחסי הגומלין בין קצין הבטיחות בתעבורה, למשטרה סה"כ שעות: 4

הערות	שעות לימוד		פירוט מקצועות/נושאים	מס'
	מעשי	עיוני		
באילו תנאים/נסיבות תחשב: נפגעי נפש ולא נפגעים ברכוש. עפ"י החוק לפיצוי נפגעי תאונות דרכים (פלת"ד) עפ"י חומרת הפגיעה - נזק בלבד, פגיעה: קלה, קשה וקטלנית. כל מי שיש לו נגיעה לאירוע: נהג, עוברי דרך, נוסעי הרכב, הולכי רגל ועוד. בתנאי שהתקיימו שלושת המרכיבים החיוניים להגדרת התאונה כתאונת-דרכים. כולל מסילה, דרך, רחוב, סמטה, כיכר, מעבר, גשר או מקום פתוח שיש לציבור זכות לעבור בהם. רכב מבוטח באמצעות חברת ביטוח, שנע בכוח מכני/מונע מכוח מכני/ נגרר באמצעות רכב אחר/ בהמה, וכן מכונה או מתקן שנעים או שנגררים כאמור לעיל, לרבות אופניים ותלת-אופן. עפ"י פקודת מטא"ר 13.03.01 קישור לפקודה - https://www.police.gov.il/Doc/pkodotDoc/sug_2/13_0301_4.pdf			1. תאונות דרכים 1.1. מהי - הגדרה לתאונת דרכים 1.2. סיווג התאונה 1.3. מעורבים 2. מעורבות המשטרה בתאונות דרכים 2.1. דרך 2.2. רכב מנועי 2.3. עבירת תנועה 3. בוחן תנועה 3.1. תפקידיו של בוחן התנועה 3.2. מטרת העל - הגעה לחקר האמת 3.3. הכשרות בוחן התנועה 3.4. טיפול בוחן התנועה 3.5. בזירת תאונת דרכים חקירת תאונת דרכים ע"י הבוחן 3.5.1. איתור הגורמים לתאונה ולמתרחש במהלכה	

הערות	שעות לימוד		פירוט מקצועות/נושאים	מס'
	מעשי	עיוני		
<p>בנסיבות של תאונת דרכים - תקנה 585 לתקנות התעבורה קישור לתקנות התעבורה - https://www.nevo.co.il/law_html/Law01/p230_011.htm בזירת התאונה - לקצין הבטיחות אין חובה חוקית לדווח על תאונת-דרכים - עליו להנחות את הנהג מטעם החברה, כיצד לנהוג, בעת תאונת-דרכים.</p> <p>גם באמצעות שיחה עם הנהג - שערורך הנוק, מי הגורם הראשי לתאונה (הנהג, נהג רכב אחר) ומי הגורם המשני (מראה, מכון)</p> <p>העקרונות המנחים לעריכת התחקיר</p>	<p>בוחן התנועה</p>		<p>תפקידיו של קצין הבטיחות בתעבורה</p>	4.
			<p>שיתופי פעולה בין קצין הבטיחות למשטרה</p>	4.1.
			<p>מעורבות נהגים בתאונות</p>	4.2.
			<p>תחקיר התאונה</p>	4.3.
			<p>תיאום לעריכת התחקיר מול המשטרה</p>	4.3.1.
			<p>מטרת התחקיר</p>	4.3.2.
			<p>עריכת התחקיר</p>	4.3.3.
			<p>איסוף ממצאים</p>	4.3.4.
			<p>ניתוח ממצאים ועובדות</p>	4.3.5.
			<p>קביעת הלקחים</p>	4.3.6.
			<p>המלצות בעקבותיו</p>	4.3.7.
			<p>יישום והטמעת הלקחים</p>	4.3.8.
			<p>היתרים להובלת מטען חורג</p>	5.
			<p>הגדרה - מטען חורג מהו</p>	5.1.
			<p>הרפורמה בהגדרה למטען חורג ובאישורים להובלתו</p>	5.2.
<p>המצבים המחייבים פנייה לקצין משטרה</p>	5.3.			
<p>דוחות תנועה</p>	6.			
<p>ההתנהלות המחויבת עפ"י חוק</p>	6.1.			
<p>המותר והאסור במקרים בהם נהגי</p>	6.1.1.			

הערות	שעות לימוד		פירוט מקצועות/נושאים	מס'
	מעשי	עיוני		
			החברה/הארגון מעורבים בתאונות דרכים	
	--	4	סה"כ שעות	

הישגים נדרשים:	מטלה/נושא:
<p>הלומד:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. יגדיר מיהם בעלי מוגבלויות ובעלי צרכים מיוחדים, עפ"י חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות. 2. יסביר מהי מטרת החוק ומידת נחיצותו. 3. יסביר מהי נגישות ויציין באילו אמצעים היא מתאפשרת. 4. יציין היתרונות של מקומות, תחנות אוטובוס, אולמות, בתי"ס, מגרשים, המונגשים לציבור בעלי הצרכים המיוחדים. 5. יציין סוגי רכבים ומתקנים שיש להתקין בהם, לצורך הפיכתם למונגשים. 	<p>פרק 8. אוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים</p> <p>סה"כ שעות: 6</p>

הערות	שעות לימוד		פירוט מקצועות/נושאים	מס'
	מעשי	עיוני		
סעיף 2 בחוק	--	1	חוק שוויון זכויות לבעלי מוגבלויות	1.
בעלי צרכים מיוחדים \ 4 תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות. docx	--	1	תקנות שוויון זכויות לאנשים בעלי מוגבלויות	2.
עפ"י סעיף 2 בחוק	--	1	הגדרת בעלי מוגבלויות ובעלי צרכים מיוחדים	2.1.
	--	1	נגישות מהי – הגדרת המושג	3.
1. אנשים עם ליקויי ראייה או עיוורים	--	2	צרכים מיוחדים בכל הנוגע לנסיעה בתחבורה ציבורית	4.
2. אנשים עם מוגבלות בהליכה				
3. אנשים המתניידים בכיסא גלגלים				
4. אנשים עם מוגבלות בשמיעה או בדיבור				
5. אנשים עם מוגבלות רגשית או עם ליקויי למידה				
6. אנשים עם קושי או מוגבלות בהתמצאות				
7. ציבור גדול של קשישים				
8. אנשים עם ילדים קטנים				
9. אנשים עם עגלות תינוק				
10. נוסעים עם סלי קניות או מזוודות				
			שירותים מונגשים לבעלי צרכים מיוחדים	4.1.
			שינוי גישה בנושא בעלי צרכים מיוחדים	4.2.
			נגישות בתחבורה ציבורית-סוגי תחנות אוטובוס, ואוטובוסים המותאמים לבעלי צרכים מיוחדים	4.3.

הערות	שעות לימוד		פירוט מקצועות/נושאים	מס'
	מעשי	עיוני		
אוטובוסים המיועדים להסעת ילדים/תלמידים, מיניבוסים, אוטובוסים	--	1	אירועים ומופעים נגישים לבעלי מוגבלויות	4.4
			סוגי רכבים המחויבים באמצעי נגישות – תחבורה ציבורית לבעלי מוגבלויות	5
			רכב המותאם להסעת ילדים נכים, למי שזקוקים לעגלת נכים	5.1
			רכב המותאם להסעת ילדים נכים, למי שאינם זקוקים לעגלת נכים	5.2
	--	6	סה"כ שעות	

הישגים נדרשים :	מטלה/נושא:
<p>הלומד:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. יסביר עקרונות השמאות והביטוח, וההיבטים החוקיים והמשפטיים שלהם. 2. יציג ביטוחי חובה, צד ג', רכוש ומקיף ומהם גבולות האחריות מצד חברת הביטוח. 3. יגדיר מהי תביעה, ומה כרוך בהגשתה. 4. יתאר עבודת שמאי הרכב מול הלקוח, המוסך וחברת הביטוח, עפ"י דרישות החוק ומשרד התחבורה. 5. יסביר כיצד מחושבת שומת נזיקין. 6. יתאר כיצד ניתן לעקוב אחר עריכת התיקון. 	<p>פרק 9. שמאות וביטוח רכב</p> <p>סה"כ שעות: 26</p>

הערות	שעות לימוד		פירוט מקצועות/נושאים	מס'
	מעשי	עיוני		
	--	1	הגדרת המושג- שמאי סוגי וענפי שמאות, בענפי הרכב הכבד/קל/ צמ"ה	.1 .1.1
	--	2	מעמדו החוקי של שמאי הרכב ותפקידיו	.2
			חזרה על צו הפיקוח על מצרכים ושירותים שמאי רכב	.2.1
			מעמד השמאי מול המבוטח, חב' הביטוח, רשות הרישוי ובית המשפט	.2.2
			חזרה על תקנות התעבורה הרלבנטיות	.2.3
			סקר ושיעור רכבים. (הערה: "אובדן גמור", "רכב משוקם" לצורכי ביטוח ולצורכי מכר	.2.4
	--	2	בדיקת נזק ועריכת שומה	.3
			מגוון הדוחות: שמאות נוספת, שמאות יזומה	.3.1
			הזמנת שמאי ומועד הגעתו להערכת הנזק	.3.2
			סקירת הנזק כולל צילום ותיעד	.3.3
			הערכת הזמן הנדרש לביצוע התיקון, לפי התיקון (הערה: פחחות, צבע, חשמל, מכניקה)	.3.4
			עלות חלפים (מקוריים/משומשים)	.3.5
	--	3	נזקים לפי חומרה וערעור	.4
			שיעור הנזק בהשוואה להשתתפות העצמית	.4.1
			נזקי שילדה ומכניקה	.4.2
			שיעור הנזק ביחס לערך הרכב	.4.3

הערות	שעות לימוד		פירוט מקצועות/נושאים	מס'
	מעשי	עיוני		
			ירידת ערך	4.4
			בלאי חלקים מכניים	4.5
			הערכת שווי שרידים	4.6
			ועדת ערר במשרד התחבורה	4.7
	--	2	טיפול בעל הרכב	5
			מוסכי הסדר	5.1
			שיקולי בטיחות בתיקון הנזק	5.2
			מעקב אחר ביצוע התיקון	5.3
			בדיקת הרכב לאחר התיקון: מדידות השלדה, הכרת סימני התיקון, בדיקה במכון (זווית גלגלים קדמיים/אחוריים), מרחק סרנים והשוואת אלכסונים.	5.4
			צבע	5.5
			העברת חשבונית וקבלת הדו"ח	5.6
	--	4	ביטוח רכב - עקרונות ורקע משפטי	6
			ביטוח - הגדרה	6.1
			מהי חברת ביטוח	6.2
			הבסיס החוקי לביטוח בישראל והחוקים הקשורים בעקיפין לביטוח	6.3
			חוק הפיקוח על עסקי ביטוח	6.4
			מקרים המחייבים עריכת ביטוח עפ"י החוק	6.5
			עקרונות הביטוח, השיפוי, ההשתתפות, התחלופ/השיבוב, עקרון הסיבה הטובה, ועקרון הגילוי זיקת ביטוח	6.6
			הצעת ביטוח והפוליסה	6.7
			סוכן ביטוח.	6.8
			ביטוח ישיר	6.9
			ההבדל בין חברת ביטוח קונבנציונלית לביטוח ישיר	6.10
	--	6	ביטוח רכב חובה	7
			חוקים ותקנות בנוגע לביטוח רכב	7.1
			הגדרת רכב מנועי	7.2

הערות	שעות לימוד		פירוט מקצועות/נושאים	מס'
	מעשי	עיוני		
			פקודת ביטוח רכב מנועי	.7.3
			מי מבטח באמצעות הפוליסה	.7.4
			זכותו של ניזוק להיפרע ממבטח	.7.5
			הגדרת תאונת דרכים	.7.6
			מאורעות שלא יחשבו לתאונות דרכים על פי חוק	.7.7
			הגדרת השימוש ברכב מנועי	.7.8
			מקרים שאינם מהווים שימוש ברכב מנועי	.7.9
			הגדרת נפגע	.7.10
			מה קובע חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים	.7.11
			תאונה בין רכב קל לרכב כבד	.7.12
			הפיצויים לפי חוק נפגעי תאונות דרכים	.7.13
			מי אינו זכאי לפיצוי על פי חוק	.7.14
			זכותם של תלויים לתבוע פיצויים	.7.15
			קרן קרנית	.7.16
			תעודת ביטוח (הערה: כולל תעודה הפול זמנית)	.7.17
			רכב מושבת, הקפאה	.7.18
			האחריות לביטוח וניהולו	.7.19
			חריגי הפוליסה לביטוח חובה	.7.20
			נזקי גוף מסוימים שאינם מכוסים בביטוח חובה	.7.21
	--	4	ביטוח רכב רכוש	.8
			מקרה ביטוח	.8.1
			מה לא מכוסה	.8.2
			אובדן גמור, אובדן להלכה	.8.3
			פוליסה תקנית	.8.4
			רכב ללא מיסים	.8.5
			השתתפות עצמית	.8.6
			דרכי פיצוי	.8.7
			ירידת ערך	.8.8
			פוליסה לביטוח כלי רכב שונים	.8.9
מסחריים (שאינם פרטיים) עד 4 טון: משאיות, אוטובוסים, מוניות, אופנועים, רכב מיוחד, זחלי, אמבולנסים וכד'				

הערות	שעות לימוד		פירוט מקצועות/נושאים	מס'
	מעשי	עיוני		
			הסיכונים המבוטחים	.8.9.1
			הסיכונים החריגים	.8.9.2
	--	2	חתום ותביעות	.9
			טופס ההצעה	.9.1
			קבוצת מיון	.9.2
			אמצעי מיגון	.9.3
			טופס הגדת התביעה	.9.4
			נהלים בהגשת התביעה	.9.5
			כינון	.9.6
			תקופת התיישנות	.9.7
			תוספת כיסויים והרחבת	.9.8
	--	26	סה"כ שעות	

מקצועות תומכים

הישגים נדרשים :	מטלה/נושא:
הלומד:	פרק 10.
<ol style="list-style-type: none"> 1. יגדיר גורמי התלקחות האש/השריפה, ויציין האמצעים הנדרשים להימנע מהם/לכבות שריפה. 2. ימנה סיכוני אש של חומרים מסוכנים. 3. יסביר מהם האמצעים העומדים לרשותו על-מנת לכבות שריפות. 4. ידגים כיבוי אש בנסיבות שונות. 	כיבוי אש
	סה"כ שעות: 4

הערות	שעות לימוד		פירוט מקצועות/נושאים	מס'
	מעשי	עיוני		
			מהות האש	1.
			מרכיבי האש	2.
			חומר	2.1.
			בעירה	2.2.
			חמצן	2.3.
			חום	2.4.
			תהליך החמצון	3.
			חלודה ריקבון	3.1.
			אש	3.2.
			גורמי האש	4.
			מצבי צבירה של חומרים	4.1.
			מצבי צבירה של חומרים ברכב	4.2.
			טמפרטורת ההתלקחות של חומרים	4.3.
			גורמים מציתים : גפרורים, מצת לסיגריות, מערכת הצתה של המנוע ועוד.	4.4.
			סיכוני אש עפ"י קבוצת החומרים	5.
			סוגי שריפות	6.
			מוצקים	6.1.
			נוזלים	6.2.
			התנהגות דליקים - הבדלים בין נוזלים	6.2.1.
			מצבי חומר המעודדים בעירה	6.3.
נייר, ניילון, בניזין, סולר וכו'				
התלקחות, התפוצצות, הפקת גזים ועוד				
נוזלים דליקים (דליפה בצנרת ומכלי אחסון, עודפי לחץ במכלים סגורים, מילוי יתר, עישון, גורמי חיכוך, חשמל סטטי וכו')				

הערות	שעות לימוד		פירוט מקצועות/נושאים	מס'
	מעשי	עיוני		
כולל גז בישול גז פחמני מעובה . דוגמאות של גזים נפוצים כגון מימן ואציטילן			חשמל	.6.4
			גזים	.6.5
			הצטברות אדים	.6.5.1
			חום	.6.5.2
			לחץ יתר במכלים סגורים	.6.5.3
			כימיקלים (חימצון, התפרקות חומרים, חוסר אוויר וכד')	.6.5.4
			גז הגפ"מ , תחום התלקחות	.6.5.5
			מתכות	.6.6
			עקרונות מניעה של סוגי הדליקות	.7
			כללי זהירות בהובלת חומרים מסוכנים (חומ"ס)	.7.1
כולל התקני כיבוי אש אוטומטיים. באמצעות הציוד ברכב הנמצא בתא המנוע/ הנהג ועוד			טיפול מונע	.7.2
			מערכת החשמל	.7.2.1
			מערכת הפליטה	.7.2.2
			מערכת הדלק	.7.2.3
			שיטות כיבוי	.8
			בידוד, השנקה, קירור	.8.1
			החומרים לשימוש בכל שיטה, יתרונות וחסרונות בכל שיטה	.8.2
			התאמת שיטת הכיבוי לסוגי השריפות	.8.3
			אמצעי כיבוי	.9
			פריצת אש ברכב	.10
		זיהוי הגורמים, המיקום והעוצמה	.10.1	
		זמן תגובה	.10.2	
		סדר פעילות בכל סוג של שריפה	.10.3	
		אמצעי הכיבוי ברכב	.10.4	

הערות	שעות לימוד		פירוט מקצועות/נושאים	מס'
	מעשי	עיוני		
כולל מטפים, ערכת עזרה ראשונה, מיכל כיבוי אש וכו' .			ציוד נדרש ברכב ומיקומו	10.5
			סוגי מטפים	10.6
			דרך הפעלת המטפים	10.7
			מניעת שריפות	11
			הקפדה על תקינות המערכות	11.1
			טיפול מונע במערכת החשמל	11.2
			טיפול מונע במערכת הפליטה	11.3
			טיפול מונע במערכת הדלק	11.4
			סדר וניקיון: התקנת מאפרות ואשפתונים	11.5
			התקנת מטף ברכב והקפדה על תקינותו	11.6
כולל בקרה שנתית			הימנעות מפעולות לא רצויות, כגון: השלכת ניירות למאפרות, הובלת נוזלים דליקים בתא הנוסעים	11.7
	1	3	סה"כ שעות	

הישגים נדרשים :	מטלה/נושא:
<p>הלומד:</p> <ol style="list-style-type: none"> יגדיר מצבי סיכון בהם נדרשת הגשת עזרה ראשונה, וכן מצבים בהם עדיף להמתין להתערבות רפואית מקצועית. ידגים הגשת עזרה ראשונה במצבים של חוסר הכרה, שטפי-דם, הלם, פגיעות, פצעים וכוויות. יסביר באילו מצבים יש לפנות נפגעים לטיפול בחדר מיון, לפי סדרי עדיפויות/קדימויות, וייתן דוגמאות למצבים אלו. 	<p>פרק 11. ריענון בהגשת עזרה ראשונה</p> <p>סה"כ שעות: 4</p>

הערות	שעות לימוד		פירוט מקצועות/נושאים	מס'
	מעשי	עיוני		
<p>כולל תרגיל בהנשמת בובה, מערכת הנשימה ותפקידה, וכן - הגורמים לחוסר נשימה, והסכנות הטמונות בכך.</p> <p>הסכנות בטיפול</p> <p>בעזרת משולשים, תחבושות אישיות, חסמי עורקים.</p>			<ol style="list-style-type: none"> מבוא וטיפול במצב חוסר הכרה <ol style="list-style-type: none"> 1.1 מטרת העזרה הראשונה 1.2 תפקיד מגיש העזרה הראשונה 1.3 טיפול בחוסר הכרה ללא נשימה 1.4 שיטות הנשמה ועיסוי לב, כולל תרגול הנשמה מפה לפה ומפה לאף 1.5 הגדרת מצבי חוסר הכרה עם נשימה, והגורמים למצב זה 1.6 מטרת הגשת עזרה ראשונה 1.7 תפקיד מגיש העזרה הראשונה 1.8 טיפול בחוסר הכרה עם נשימה 2. שטפי דם, הלם ופגיעה בעצמות <ol style="list-style-type: none"> 2.1 הדם: תפקידיו, מחזור הדם, דופק. יילמד גם נושא מחזור הדם של הלב. 2.2 שטפי דם לסוגיהם והסכנות הטמונות בהם. 2.3 טיפולי דם לסוגיהם והסכנות הטמונות בהם. 2.4 טיפול בשטף דם חיצוני 2.5 סימנים לשטף דם פנימי והטיפול בו. 2.6 הגדרת הלם וגורמיו. 2.7 סימני ההלם והסכנות הטמונות בו. 2.8 טיפול בהלם. 3. פגיעות בעצמות ובאזורים מיוחדים 	

הערות	שעות לימוד		פירוט מקצועות/נושאים	מס'		
	מעשי	עיוני				
<p>הדגמה על-ידי מפת השלד ודגמי עצמות.</p> <p>הדגמה על-ידי מפת איברים פנימיים</p>			<p>מערכת התנועה</p> <p>השלד: תפקידו, צורת העצמות וחיבורן.</p> <p>שברים: הגדרה, גורמים, סוגים, סימנים, סכנות וטיפול.</p> <p>נקע ופריקה: סימנים, סכנות ועקרונות טיפול.</p> <p>תרגול חבישה בתחבושת אישית, פדים, אגד ועוד.</p> <p>פגיעות מסוג: ראש, בטן, חזה, אגן ירכיים ועמוד שדרה</p> <p>פגיעות הנגרמות ע"י הדף ועשן: הגורמים, הסכנות והטיפול.</p> <p>פצעים, כוויות, פגיעות בעלי-חיים, בדיקת נפגעים ומיון –</p> <p>פצעים: הגדרה, מבנה העור, סוגי פצעים וגורמיהם, סכנות, טיפול.</p> <p>כוויות: הגדרה, גורמים, דרגת וסימנים, סכנות, טיפול.</p> <p>פגיעות מבעלי-חיים: הכשות, נשיכות, עקיצות דבורה ועקרב, סימנים, סכנות, טיפול.</p> <p>בדיקת נפגעים ומיון.</p> <p>סדר בדיקת פצוע בהכרה.</p> <p>סדר בדיקת פצוע מחוסר הכרה.</p> <p>מיון נפגעים לפי קדימות לטיפול ופינוי.</p>			<p>3.1</p> <p>3.2</p> <p>3.3</p> <p>3.4</p> <p>3.5</p> <p>3.6</p> <p>3.7</p> <p>4</p> <p>4.1</p> <p>4.2</p> <p>4.3</p> <p>4.4</p> <p>4.5</p> <p>4.6</p> <p>4.7</p>
		--	4	סה"כ שעות		

הישגים נדרשים:	מטלה/נושא:
הלומד:	פרק 12.
1. יזהה את הדרישות הבסיסיות, לעבודה בגובה. 2. יסגל כללי בטיחות בעבודה, ההולמים את הדרישות הנ"ל.	עבודה בגובה
	סה"כ: 4 שעות

הערות	שעות לימוד		הנושא	מס'
	מעשי	עיוני		
			מבוא	1.
			דרישות בסיסיות כתנאי לשימוש בסולם	2.
			נקודות לבדיקה	3.
			התאמת סוג הסולם, לייעודו	4.
			הצבת סולם נייד	5.
			סוגי עבודות מותרות, בעבודה על סולם	6.
			עליה וירידה מסולם נייד	7.
			עלייה וירידה מסולם מעל 4.55 מ'	8.
			עלייה וירידה מסולם קבוע	9.
	--	4	סה"כ שעות	

הישגים נדרשים:	מטלה/נושא:
הלומד: 1. יציין סוגי החומרים המזהמים ודרכי הטיפול בהם. 2. יתמצא במושגים הרלוונטיים לנושא איכות הסביבה ונהיגה בטוחה.	פרק 13. איכות הסביבה זיהום אויר סה"כ: 4 שעות

הערות	שעות לימוד		פירוט מקצועות/נושאים	מס'
	מעשי	עיוני		
			1. נהיגה אקולוגית, לפי דרישות ה-A.D.R. 2. זיהוי סכנות לפגיעה בסביבה ע"י הרכב, בהתאם לתקנות איכות הסביבה הארציות והעירוניות. 3. אופן זיהוי תקלות הנוגעות לאיכות סביבה 4. השימוש באוריאה	1. 2. 3. 4.
	--	4	סה"כ שעות	

הישגים נדרשים :	מטלה/נושא:
הלומד: יכין פרויקט גמר, יציגו ויגן עליו מול ועדת בוחנים חיצונית.	פרק 14. פרויקט גמר
	סה"כ שעות: 8

הערות	פירוט מקצועות/נושאים	מס'
	פרויקט הגמר	.1
	הגשה/ הצגה של הפרויקט	.2
	הגנה	.3
8	סה"כ שעות	

כישורי עבודה

הישגים נדרשים :	מטלה/נושא:
הלומד:	פרק 15.
1. יפיק דו"ח נתונים באמצעות טבלאות/גרפים/תרשימים וכד' 2. ידגים דו"ח התראות קופצות לפעולות נדרשות ומועדיהן בגליון אקסל	יישומי מחשב
	סה"כ שעות: 36

הערות	שעות לימוד		פירוט מקצועות/נושאים	מס'
	מעשי	עיוני		
הסבר קצר על התוכנות הרלוונטיות ביותר בשוק תנועה בתוך גיליון, כללים להזנת טקסט, מספר ותאריך, "הקפא חלוניות" פונקציות סכום, ממוצע, ספירת מספרים, מינימום, מקסימום נוסחאות להתראות	2	--	תוכנות ניהול ציי רכב	1.
	20	--	חישובים ועיבוד מידע – Microsoft Excel	2.
			מבנה חוברת עבודה, גיליונות, שינוי שם גיליון	2.1.
			מבנה גיליון עבודה: עמודות, שורות, תאים, כתובת תא	2.2.
			הזנת נתונים לגיליון	2.3.
			עיצוב טבלת נתונים	2.4.
			עיצוב נתון	2.4.1.
			הוספת גבולות	2.4.2.
			מרכז כותרות טבלה	2.4.3.
			גלישת טקסט	2.4.4.
			שינוי רוחב עמודות וגובה שורות	2.4.5.
			עיצוב אסתטי	2.4.6.
			נוסחאות	2.5.
			ניהול התראות- התראות לגבי טיפולים נדרשים	2.6.
			הפקת דו"חות – גרפים, עמודות, עוגה ועוד	2.7.
		יצירת תרשים/טבלאות לנתונים	2.7.1.	
		כותרת עליונה ותחתונה	2.8.	
		הדפסת גיליון	2.9.	
		Microsoft Word	3.	
		יצירת מסמך חדש	3.1.	
		הקלדת טקסט ותיקונו, מיומנויות שימוש במקלדת	3.2.	
		ניהול קבצים ושמירת מסמכים	3.3.	
		גזירה, העתקה והדבקה	3.4.	
		עיצוב גופן, עיצוב פסקה, גבולות וצללית	3.5.	
הכרת תבניות מסמכים מובנות	4	--		

הערות	שעות לימוד		פירוט מקצועות/נושאים	מס'
	מעשי	עיוני		
			רשימה ממוספרת, מדורגת, תבליטים	3.6
			שילוב עברית/אנגלית במסמך	3.7
			גרפיקה Word Art צורות אוטומטיות, תיבת טקסט	3.8
			תמונות	3.9
			טבלאות	3.10
			כותרת עליונה ותחתונה, מספור עמודים	3.11
			הדפסת מסמכים	3.12
	4	--	שימוש ביומן אלקטרוני – Microsoft Outlook	4
			השימוש בדואר אלקטרוני באינטרנט ודרך Outlook	4.1
			מבנה כתובת דואר אלקטרוני	4.1.1
			חיפוש הודעות	4.1.2
			צירוף מסמך להודעה	4.1.3
			שמירת הודעות ויצירת תיקיות ותיקיות משנה	4.1.4
			אנשי קשר	4.2
			יצירת איש קשר חדש	4.2.1
			השימוש באנשי קשר בהודעות דואר/ יומן אלקטרוני	4.2.2
			יצירת פעילות חדשה	4.3
			עריכת מאפייני פעילות – שינוי תאריך, שעה וכו'	4.3.1
			יצירת מופע חוזר	4.3.2
			קביעת פגישה והזמנת משתתפים	4.3.3
			הדפסת הודעה	4.3.4
	6	--	יצירת מצגות	5
			מצגת ככלי להצגת מידע	5.1
			מבנה מצגת	5.1.1
			כללים ליצירת מצגת טובה	5.1.2
גופנים, צבעים, רקעים, התאמת תמונות ואיורים, כותרות, תבליטים ומספור, אורך טקסט, התאמת המצגת לקהל היעד ועוד השימוש בתבניות הקיימות בתוכנה			יצירת מצגת בתוכנת Power Point	5.2
			הוספת שקופית חדשה, שינוי פריסה	5.2.1
			אפשרויות עיצוב שקופיות ועיצוב מצגת	5.2.2
			עבודה עם גרפיקה	5.2.3
הוספה ועריכת ערכות נושא, עבודה עם רקעים הוספת תמונה, עבודה עם Word Art, הוספת ועריכת צורות				

הערות	שעות לימוד		פירוט מקצועות/נושאים	מס'
	מעשי	עיוני		
לחצני ניווט בין שקופיות, צירוף קבצים למצגת ע"י היפר קישור אפשרויות להדפסת מצגת, שליחת מצגת ל-Word			יצירת אובייקטים ב-Smart Art	.5.2.4
			הכנת מצגת להצגה	.5.3
			הוספת הנפשה ומעברים בין שקופיות	.5.3.1
			תזמון מצגת	.5.3.2
			הוספת ניווט לשקופיות	.5.3.3
			הכנת חומר לצופים במצגת	.5.4
	36	--	סה"כ שעות	

הישגים נדרשים:	מטלה/נושא:
<p>הלומד:</p> <ol style="list-style-type: none"> יצויד בארגז כלים לפיתוח עמידתו בפני קהל, כישוריו הדידקטיים והעברת המסרים שלו. יבחין בין סוגי התנהלויות שנקט במהלך העברת השיעור. ישפר את שיטות ההדרכה שלו, בהתאם להנחייה של הסופרוויזר. יסביר שיטות להעברת הדרכה בפני קבוצות מגוונות. 	<p style="text-align: center;">פרק 16. שיטות להדרכת נהגים</p> <p style="text-align: right;">סה"כ שעות: 24</p>

הערות	שעות לימוד		פירוט מקצועות/נושאים	מס'
	מעשי	עיוני		
<p>ארגז כלים ועצות מעשיות לעבודה</p> <p>באמצעות תיאור של מקרי בוחן</p> <p>מערך שיעור או הדרכה של שעה וחצי, לצורך תרגול https://www.youtube.com/watch?v=FFgtdbovqfQ</p> <p>קישור להרצאתו של פרופ' יורם יובל אודות פחד במה</p>			המבוגר הלומד	1.
			קצין הבטיחות בתעבורה – מאפיינים של עבודתו בשגרה – מצבים מורכבים, לחצים, והתמודדויות עימם.	1.1.
			מצבים של סתירות בהנחיות – למי עליי לציית?	1.2.
			מיומנויות משוב	2.
			כלים לבניית משוב אפקטיבי	2.1.
			מודלים להדרכה	3.
			תהליכים בהדרכה	4.
			תהליכי שינוי והתנגדות בהדרכה	5.
			הדרכה קבוצתית	6.
			תהליכי סיום ופרידה בהדרכה	7.
מיומנויות שיחה, ראיון, הקשבה	8.			
העברת הדרכה בפני הקבוצה	9.			
			משוב להדרכה מפי המדריך (סופרוויזר)	9.1.
			משוב להדרכה מפי הכיתה	9.2.
			צידה לדרך – עצות מעשיות ממדריכים בפועל	10.
	12	12	סה"כ שעות	

הישגים נדרשים:	מטלה/נושא:
הלומד:	פרק 17. חניכות
1. ידגים את הידע העיוני שצבר במהלך הקורס, במהלך הכשרתו המקצועית (החניכות). 2. יגלה בקיאות בהפעלת המערכות הטכנולוגיות שלמד ובניהול הנושאים שתחת סמכותו, במסגרת תפקידו.	סה"כ שעות: 40

הערות	שעות לימוד		פירוט מקצועות/נושאים	מס'
	מעשי	עיוני		
במקרה ויש אישור משרד התחבורה לעבודה טרם ההסמכה, זמן העבודה ייחשב כחניכות. על קצין הבטיחות שישמש כחונך, להיות בעל וותק של לפחות 5 שנים במשרה מלאה – באחריות מוסד הלימודים לאתר מקמות התנסות ושיבוץ התלמידים. התנסות יכולה להיות בקבוצות של עד 4 תלמידים.			הכשרה מעשית	1.
	40	--	סה"כ שעות	

יומן רישום ביצוע פעולות / מטלות – קצין בטיחות בתעבורה

שם התלמיד : _____

תעודת זהות : _____

ביה"ס / מכללה : _____

מס' פעולה : _____

שם הקורס : _____

שם המוסך/מרכז שירות לרכב בו מתבצעת ההתנסות המעשית : _____

הכתובת: _____

שם וחתימת החונך : _____ תאריך : _____

יומן רישום ביצוע פעולות / מטלות - קצב"ת

מס	הנושא	פירוט המטלה	תאריך ביצוע	הערות
.1				
.2				
.3				
.4				
.5				
.6				
.6.1				
.6.2				
.6.3				
.7				
.7.1				

ביבליוגרפיה

1. היחידה לתכניות לימודים, (2011). הגורם האנושי בנהיגה ירושלים: הוצ' היחידה לתכניות לימודים באגף להכשרה מקצועית, משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים.
2. כץ, ד'. (2001) **מדריך לכיבוי אש למקצועות התחבורה**. תל-אביב: הוצ' מא"ה, – המחלקה לפיתוח פדגוגי טכנולוגי, משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים.
3. שטרומן, ד'. (2001) **נהיגה מונעת לקורסים בתחבורה**. תל-אביב: הוצ' מא"ה, פיתוח פדגוגי טכנולוגי.
4. **תקנות התעבורה תשכ"א (1961)**.
https://www.gov.il/BlobFolder/generalpage/freight_transport/he/%D7%AA%D7%A7%D7%A0%D7%95%D7%AA%20%D7%94%D7%AA%D7%A2%D7%91%D7%95%D7%A8%D7%94.pdf
5. אתר הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים (הרלב"ד)
https://www.gov.il/he/departments/israel_national_road_safety_authority
6. אתר הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, בנושא תאונות דרכים
https://old.cbs.gov.il/reader/?Mival=%2Fcsr_view_SHTML&ID=362

נספחים

משרד העבודה הרווחה
והשירותים החברתיים
חוסן חברתי לישראל
אגף בכיר להכשרה מקצועית ופיתוח כח אדם

נספח א' - תקן סדנה

קישור לתקן סדנה:

<https://employment.molsa.gov.il/Employment/ManpowerTraining/SchoolsAndTeachers/Supervision/Pages/default.aspx>

נספח ב' - פרופיל סגל הוראה/הדרכה

קישור לפרופיל מורים:

<https://employment.molsa.gov.il/Employment/ManpowerTraining/SchoolsAndTeachers/Supervision/profilbyclass/04-ktzineybetichut.pdf>

נספח ג' - גיליון מידע על סיכונים תעסוקתיים – המוסד לבטיחות ולגהות

מה הם הסיכונים העיקריים של עיסוק זה?

- החלקות, נפילות והתנגשויות במתקנים ובכלי רכב הנמצאים באזור העבודה, במיוחד כאשר הוא מזנח והתאורה לקויה.
- פגיעה וחבלה בזמן עבודות בקרה ופיקוח.
- חשיפה לגזי פליטה ממנועי דיזל ובנזין.
- חשיפה לפחמן חד-חמצני.
- סכנת תאונות דרכים / דריסה, בזמן ביצוע מבחן הרכב בנהיגה, בעת שהייה באזורי תאונה, או פיקוח על התקנת תמרור וסימון הסדרי תנועה.
- חשיפה לחיידקים מעבירי מחלות מדבקות, כתוצאה ממגע עם מספר רב של עובדים.
- לחץ פסיכולוגי, הנובע מגורמי לחץ בעבודה, ומחרדה בשל תחושת אחריות בהקשר למניעת תאונות.

סיכוני תאונות

- החלקות, נפילות והתנגשויות במתקנים ובכלי רכב הנמצאים באזור העבודה, במיוחד כאשר הוא מזנח והתאורה לקויה.
- החלקות, מעידות, ונפילות מסולמות, מדרגות, ונפילות לתוך בור בדיקה בעת ביצוע פיקוח במוסכים.
- נפילה על פני השטח במיוחד על רצפה רטובה, חלקלקה או מכוסת שמן.
- דריכה על עצם חד או התנגשות בעצמים נייחים וניידים, בעת ביצוע פעילות בקרה ופיקוח במתקני המפעל.
- חשיפה לטמפרטורות קיצוניות (בזמן עבודה בחוץ ובטמפרטורות קיצוניות).
- סכנת תאונות דרכים / דריסה, בזמן ביצוע מבחן הרכב בנהיגה, בעת שהייה באזורי תאונה או פיקוח על התקנת תמרור וסימון הסדרי תנועה.
- התפוצצות צמיגים.

סיכונים כימיים

- הרעלה כרונית עקב חשיפה למגוון רחב של כימיקלים, כולל מתכות כבדות, המצויות בנוזלי בלמים, מסירי-שומנים, דטרגנטים, חומרי סיכה, חומרי ניקוי-מתכות, צבעים, דלק, מדללים, ממיסים, וכדומה, בעת ביצוע פיקוח על מוסכים ובעת חקירת תאונות.
- גירויי עיניים, סחרחורת, בחילה, בעיות נשימה, כאבי ראש וכדומה, הנגרמים על ידי מגע עם גורמים כימיים.
- סיכון מוגבר לסרטן בגלל שאיפת גזי פליטה ממנועי דיזל או עקב מגע עם כמה מתכות כבדות ו/או תרכובות.
- סכנה מוגברת לנזק אורגני במוח בגלל שאיפת גזי פליטה ממנועי דיזל.

סיכונים ביולוגיים

- חשיפה לחיידקים מעבירי מחלות מדבקות ולתוצרים הרעילים שלהם, כתוצאה אפשרית של מגע עם מספר רב של עובדים וחשיפה עקב כך למיקרואורגניזמים המועברים דרך האוויר וגורמים למחלות, כגון שפעת והצטננויות בעת ביצוע פעילות בקרה והדרכה.
- חשיפה לגורמים ביולוגיים שונים, כתלות באופי ובתנאים הספציפיים של המפעל.

סיכונים פיזיקליים

- חשיפה לרמות גבוהות יחסית של רעש (כולל אולטרה- ואינפרא-קול).
- חשיפה לתנאים אקלימיים קשים, כולל חום וקור יתר, גשמים ורוחות חזקות, בעת עבודת חוץ ולילה
- (לדוגמא – פיקוח על הצבת תמרור או במקרה של תאונה).
- חשיפה לגורמים פיזיקליים ספציפיים, כתלות באופי ובתנאים הספציפיים של המפעל, כולל תנאי אקלים קיצוניים, לחות גבוהה, לחץ סביבתי מוגבר או מוקטן וכדומה.

בעיות ארגונומיות, פסיכולוגיות וחברתיות

- פגיעות שריר-שלד חמורות (פריצת חוליה, קרע בגיד, שבר, וכו') הנגרמות ממאמץ יתר, ותנחות לא נכונות, בעת ביצוע בקרה על תיקון רכב.
- גורמי אי-נוחות וסבל פיזיים וכימיים למשל: זיהום אוויר, ריחות רעים, רעש מפריע, תאורה לקויה, תסמונת הבניין החולה, וכדומה.
- גורמים פסיכולוגיים וחברתיים הקשורים לאופי העבודה או למקום העבודה: יחסים אישיים בעייתיים בעבודה עם העמיתים ועם הממונים.
- לחץ הנובע מחשיפה לפשע או אלימות הקשורים בעבודה.
- לחץ פסיכולוגי הנובע ממעמדו של קצין הבטיחות בתעבורה בארגון, העדר מודעות ותמיכה של גורמי הניהול, קושי לפעול בשל העדר נכונות להקצאת משאבים, חרדה בשל תחושת אחריות בהקשר למניעת תאונות והעובדה שההנהלה רואה אותו כשותף לקביעת תהליכי עבודה מההיבט של אחריות לבטיחות ומתן מענה לעובדים ולמנהלים ברמות ביניים ומטה ולרשויות חיצוניות.

מקורות

1. גליון מידע על סיכונים תעסוקתיים – המוסד לבטיחות ולגיהות.

2. O*NET – Occupational Information Network

נספח ד' - תכנון נסיעה

א. כללי:

1. נסיעה ברכב הינה דבר משמעותי ביותר, בהיבט הבטיחותי, ובוודאי למי שמסיע נוסעים במיניבוסים/אוטובוסים. לכן, תכנון נסיעה הוא דבר קריטי, לבטיחות הנוסעים, הנהג ומשתמשי הדרך השונים.
2. נסיעה מחייבת את הנהג לערנות, הנשענת על שעות שינה ומנוחה, תזונה נכונה והיות הנהג מרוכז בנהיגה, ללא רעשי רקע והפרעות חיצוניות/ פנימיות (מחשבות/ טרדות יומיומיות/ מטענים רגשיים שטורדים את מנוחתו ועוד).
3. תכנון, לעולם ייערך מהיעד אליו מכוונת סוף הנסיעה ליעד שממנו היא התחילה, כדי לוודא שהזמן שהוקצה בשבילה, עומד בתקנות ובחוקים והחשוב ביותר - המשימה ברת ביצוע ותנאי הבטיחות מתקיימים.

ב. מהם המרכיבים בתכנון נסיעה:

1. הנסיעה שבאה לאחר הנסיעה הנוכחית והמתוכננת.
2. זמני הנסיעה המשוערים (ניתן לדייק אם משתמשים באפליקציות כמו WAZE או נשענים על הכרות עם הדרך ועם דרכים חלופיות) - ממגורי הנהג / נקודת היציאה עד לנקודת המפגש, מנקודת המפגש עד היעד האחרון המתוכנן בנסיעה, תנועה חזרה לבית/משרד/נקודת איסוף אחרת.
3. שעות/זמני מנוחה- חשובה קביעה מראש של המקום בו תתבצע המנוחה.
4. ארוחות- בוקר, צהרים וערב.
5. ניקוי וסריקת הרכב לפני ואחרי הנסיעה.
6. שעות שינה - על הנהג להקפיד לישון את מכסת השעות שתאפשר לו להתרכז בנסיעה באופן מקסימלי.